

meget let indtræder en Slappelse i Skikkelse af meget daarligere Lider end før. Jeg er iøvrigt tilbøjelig til at tro, at selv om der tidligere har været temmelig stærk Stemning i Hovedstaden for at faae disse Befæstningsanlæg udførte, saa er denne Stemning nu ikke ganske lidt i Aftagende; jeg er nær ved at tro, at Mange ere komne til at se Virkeligheden i et noget andet Lys, end de hidtil have været tilbøjelige til. Men der er en Betænkelse blandt mange andre, som ogsaa gjør sig gjældende, og som jeg skal nævne, da jeg ikke har lagt Mærke til, at den tidligere er bleven omtalt, og heller ikke findes der Noget derom i Bemærkningerne til Lovforslaget. Det er denne, hvorledes det, naar Fæstningen bliver beleiret af en fjendelig Styrke, vil stille sig med Hensyn til Kjøbenhavns Vandforsyning. Saa vidt jeg veed, har Hovedstaden sin væsentligste Vandforsyning fra Søer, der ligge temmelig langt ude, endog et Par Mil; det er nok muligt, at der i større Nærhed er mindre Søer, som kunne afgive en Del af Forsyningen; men jeg er nær ved at tro, at hvis Hovedtilførselen bliver affaaren af en Fjende, kunde det stille sig vanskeligt og slemt nok for Staden alene i det her nævnte Punkt. Hvad angaar Provianteringen af en saa stor By under en Beleiring, kan jeg heller ikke tro Andet, end at den vistnok vil have sine meget store Vanskeligheder; der er neppe nogen større By i Nutiden, som enten er eller let vil kunne være belægt paa at forsyne sig paa længere Tid med den nødvendige Proviant. Jeg kan derfor ikke Andet end antage, at under en Beleiring vil der temmelig hurtig reise sig Vanskeligheder af forskjellig Art; naar det først begynder at storme paa Vand og Levnedsmidler, vil Uroen og Forvirringen hos den store Befolkning tiltage i betænkelig Grad, ikke at tale om, at et Bombardement formodentlig vil afstedkomme Forvirring og volde Ulykker, hvoraf det er vanskeligt at give nogen Beskrivelse, og som det synes mig at være noget mindre heldigt at aabne en Mulighed for blandt en saa talrig Befolkning som Kjøbenhavns. Befæstede Punkter, forekommer det mig, maatte helst anlægges paa Steber eller Pladser, hvor der ikke er en stor civil Befolkning; de maa vistnok helst, saavidt muligt, kun have militær Befolkning eller i alt Fald dog saa faa Civile, som det paa nogen Maade er muligt. — Et andet Punkt, hvorpaa der blev gjort opmærksomt af et æret Medlem i Gaarsmødet, nemlig Spørgsmaalet om Bevogtningen af Fæstningsværkerne i Fredstid, besvarede den høitærede Minister dermed, at det var Noget, der ikke saa godt kunde forhandles i Salen, men det vilde selvfølgelig komme frem i et eventuelt Udvalg. Det ledede mig til at tænke paa, om

ikke — og det lyder jo ikke usandsynligt — en nødvendig Følge af slige Fæstningsværkers Anlæg vil være denne, at vi maatte gaa til en Omordning af vort Hærvesen, under Form maatte af længere Garnisonstjenste. Et større Antal væde Folk vil man jo ikke saa let kunne faae, medmindre man da forandrer Udførelsesmaaden og derved skaffer sig flere. Garnisonstjenesten har jo imidlertid været en af de Ting, man netop søgte at læmpe paa ved den sidste Behandling af Hærløven; men skulde det dog blive Tilfældet, at man forlængede Garnisonstjenesten — og jeg synes ikke, at det er saa aldeles utænkeligt, at der kan komme Forslag derom — saa ville selvfølgelig de ordinære militære Udgifter stige i overordentlig Grad. Der er blevet hentydet til, at en Forstærkning eller Udvidelse af Fæstningsartilleriet og Ingenieurforpset vistnok vilde blive en nødvendig Følge. Jeg tror, at Udgiften dermed er anslaaet til omtrent 400,000 Kr. aarlig, og skulde saa desuden en større Garnisonsstyrke ligge inde til Stadighed, vilde Udgiften dertil være ikke ubetydeligt. Dette er, som sagt, Ting, jeg ikke har villet undlade at omtale med et Par Ord. Der kunde være meget mere, men af Hensyn til den fremrykkede Tid skal jeg ikke opholde det høie Thing dermed. Der er faldet enkelte Uttringer af forskjellige Medlemmer, som jeg maatte et Dødblik maa tillade mig at dvæle ved. Det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Gaffner), som aabnede Forhandlingerne om denne Sag, og som igjen idag har havt Ordet, begyndte jo sit første Foredrag med at udtale, at, desom den Gjærning, vi nu gik til, skulde blive haabløs, var der Mere og meget Mere, som for ham saae ud til at blive haabløst, og lidt senere spøiede han til, at, desom dette Lovforslag ogsaa skulde visne mellem Hænderne paa os, mistvilde han for sit Bedkommende om Danmarks Fremtid. Det ærede Medlem har idag ligeoverfor det 2det kongevalgte Medlem (Ussing) udtalt sig om Pessimismen. Jeg antager, dette Ord betyder Modløshed, Forknythed, Haabløshed eller Egnende. Jeg skal ikke blande mig i Debatten mellem de to ærede Medlemmer; men det forekommer mig dog, at man kan ulede den Betragtning deraf, at de Udtalelser, det ærede Medlem for 2den Kreds kom med, ogsaa i en vis Forstand kunde kaldes ligesaa modløse som dem, der kom fra det ærede 2det kongevalgte Medlem. Dette ærede Medlem gik ud fra, at man maatte var bedre sikret ved at undlade en saadan Befæstning. Det tror det ærede spøisnævnte Medlem (Gaffner) ikke. Nu i hvert Fald kan jo Modløsheden eller Haabløsheden holdes ude af Betragtning derover, og hvilken Betragtning der vil vise sig at være den rigtige, vil iøvrigt kun Fremtiden